

Nehéz esztendő végén a konzervgyárban

Konzerviparunk adottságai, a nemzetközi munkamegosztás fejlődése, életszínvonalunk alakulása, külkereskedelmi kapcsolataink állandó bővítése követeli a konzervgyártás fejlesztését, terveink rendszeres teljesítését. Ha a konzervgyárak nagy családja, esetleg a tröszt egy-egy üzeme kevesebbet termel a tervezettnél, annival kerül kevesebb mindannyiunk asztalára, sőt valamilyen fontos iparcikkból, nyersanyagból kevesebbet tudunk behozni. Ezért szívesen fel, ha azt halljuk, hogy például a Szegedi Konzervgyár 1964-ben előreláthatóan a tervezettnél 60 millió forint értékű konzervvel gyárt kevesebbet, s nem éri el a tavalyi termelési szintet sem.

Nem tartották be

Nem hallgathatjuk el, hogy az áruk minősége is gyengébb az idén, mint más évben. Az önköltség alakulásában is számottevő visszaeséssel kell számolni. Ebben szerepe van annak, hogy nem tartották be minden időben az anyag-gazdálkodási rendet, ahogy ezt a vezetőségválasztó taggyűlésen az üzem kommunistái hangsúlyozták. Több hiba volt az alap- és segédanyag-gazdálkodásban túl a göngyölgélfelhasználásban is. Most is, mint más években, a szerződéssel termelt nyersanyag sem volt hibátlan. Ezt tanúsítja az is, hogy az első osztályú nyersanyag aránya alig érte el a 48 százalékot. Az ellátás üteme pedig ugyancsak hullámzott. Volt, amikor álltak a gépek, más alkalommal torlódtak a nyersanyag. Ezért emelkedett a tárolási veszteség. Ha kevés volt az anyag, a termelékenység alakulásával volt baj, mert nem tudták kihasználni a kapacitást. Sokszor nemcsak a gépek álltak, hanem a munkások is. Így aztán a létszám- és bér-gazdálkodással sem dicsekedhetnek a Szegedi Konzervgyárban. Bizony előfordult, hogy a munkások egy-egy csoportjának nem mindig tudtak egésznapos elfoglaltságot biztosítani, mások viszont akkor sem használták ki a nyolc órát, amikor munka volt bőven.

Gyenge volt a termés

Nem új jelenség a Szegedi Konzervgyárban sem az, hogy amikor legnagyobb szükség van a munkásokra, az egyik ember így akart igazságot tenni: — Hagyjátok a csudába! Semmiség az egész! Nagy tolvajok futnak, most egy kisemberen verjük el a port? O is a piacról él. — Én meg, anélkül, hogy belekontárkodnék az ügybe, megkérdezem, mindenki jól: — Milyen piac az, amelyen kicsi a felhozatal, mégis mindenki ingyen akar vásárolni?

— Ugy döntöttem, hogy lemondok. Hat esztendeje csinálom, szaladok az emberek ügyes-bajos dolgaiban. Meguntam, belefáradtam. Csinálja más!

— De hiszen alkalmasabbat, ügyesebbet az egész gyárban nem találunk erre.

— Nem baj. Legfeljebb nem mennek olyan jól a dolgok.

— Megsértett valaki?

— Szó sincs róla. Csak rájöttem, hogy pali vagyok. Én intézem mások dolgait, kijárom, hogy jobban fűtsék az öltözőt, hogy házhöz vigyék a tüzelőt, hogy legyen bűfe a gyárban, mosógépet innen vehessenek kölcsön az asszonyok, s míg mindent elvégzek helyettük, az egyik az öngyújtóját fuserálja a műhelyben, a másik horkol a raktárban, a harmadik a totótippeket variálja óraszámra...

— De megbecsülik a fáradozásodat...

— Megbecsülik? Láttad volna, mind hátatfordított, mikor azt mondtam: emberek, a gyárig jönne az autóbusz, ha felszalagoznánk az utat... Mindnek sürgős dolga akadt. Az asszony... a gyerek... túlóra... a beteg anyós... szeminárium...

— No, de végül csak megcsinálták.

re, egyesek rendszerint olyankor maradnak távol. Havonként átlagosan 80—100 munkás hiányzott igazolatlanul. Így aztán a sok kicsi sokra ment. A tervkiesés első számú oka a gyenge mezőgazdasági termés, ezt követi a vártnál rosszabb munkaerő-ellátás, s mindez párosulva a sok apró hibával, a munkaszervezés fogyatékoságaival s összességében sokat nyom a latban, az önköltség alakulásában.

Ugy tervezték, hogy az idén közel 2030 vagon árut adnak exportra. Most az év végi hetekben már az is öröm, ha remélhetik, hogy 1900 vagonnal szállítanak majd külföldi megrendelésre. Igaz, hogy ez mennyiségben több mint a tavalyi exportáru, de a terv ennél is többet követelt volna az idén.

A pártszervezet vezetőség-választó taggyűlésén számot vetettek azzal, hogy az önköltség az üzemi eredmények alakulásában, például a selejt normán felüli alakulása is nagy szerepet játszott. Két évvel ezelőtt például a gyár 96,5 százalékos költségcsökkentéssel termelt, tavalyi lényegesen olcsóbban, 92,4 százalékkal. Az idén tovább kellett volna csökkenteni a költség-ráfördítést és elérni a 91,9 százalékot. Ez csak terv, mondhatni vágyálom. Hiszen a várható költségcsökkentés alig lesz kevesebb, mint 97—98 százalék, tehát meghaladja a két évvel ezelőtét is.

Sok kicsi sokra megy

Sokat beszélnek ebben az üzemben is a fegyelmegszegésről, a lógásról, s ez mind sűrűbben kiegészül a társadalmi tulajdonban okozott kárral. Tavaly például 11 esetben kellett fegyelmi eljárást indítani lopás miatt, 12 alkalommal selejtbüntetést, 14 esetben pedig hanyag kezelés címén róttak ki büntetést. Ezek is a sok kicsihez tartoznak, amelyek végérvényesen nagy összeget jelentenek, de talán nem akkorát, mint amit a dobozos

paradicsom és a pritamin-paprika norma feletti selejtje okozott.

Mindenkinek munkája szerint

Mindezt látva az üzem kommunistái kritikusan, önkritikusan tárgyalták meg a tennivalókat, foglalták határozatba, hogy minden kommunistának, vezetőnek az ediginél jobban, elmélyültebben kell foglalkoznia az üzem termelőmunkájával, a gazdaságos termeléssel. Arra van most szükség, hogy vezetők, munkások mindenképp közgazdász szemmel vizsgálják vállalatuk tevékenységét. Segítség a gazdaságosság szemléletének térhódítását, mert ennek még mindig vannak komoly akadályai. Ugy is mondhatnánk, hogy e szemléleti elv elfogadása és gyakorlati megvalósítása még egyes vezetőknél sem esik mindig és mindenütt egybe. Gátolja terjedését a bizonytalanság, a nagyobb felelősségtől való irtózás, ahogy itt mondják, mindeki fejezni igyekszik magát, s ez bürokráciát szül. Jobban kellene érvényesíteni a szocializmus alapelveit, hogy mindenkinek munkája szerint, mert ha az anyagi érdekesség elvét jobban alkalmaznák, az sokat lendíthet a gazdaságosság szemléletének térhódításában.

Nemzetközi presztízsünk, az ország jól felfogott gazdasági érdeke megkívánja, hogy mennyiségben és minőségben eleget tegyünk kötelezettségünknek. Ez az idén a Szegedi Konzervgyárban nem sikerül. Ebben a sikertelen múltat, boncolgatjuk is a hibákat, a tekinteteket szegezzük előre az új esztendőre. Készítsék elő a munkát, hogy aztán a lelkiismeretes, gondos, fegyelmezett tevékenységgel 1965-ben már ne maradjon adósa a népgazdaságnak a Szegedi Konzervgyár.

Nagy Pál

Dobi István fogadta hazánk dániai nagykövetét

Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke csütörtökön fogadta Ráth Károlyt, hazánk első koppenhágai rend-

kívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki a közeljövőben utazik állomáshelyére. (MTI)

— Meg. Ugyanaz az ötven-hatvan ember... és mindig ugyanaz... Már szégyellek nekik szólni... Csak nézd meg, ezek ülnek ott a gyűlésen, ezek újítanak, ezek tanulnak, ezek agítanak... A többi siet a kiskertbe kapálni, a Pali bátyjának zárat meg vízcsapot reperálni, a maszekhoz húsz forintos órabérért bedolgozni... S csak szőli nekik! „Ja, kérem, a piacról élünk! Nem érünk rá társadalmizni.” S van olyan is, hogy szembe kérdez cinikusan: „Kötelező talán?” Nem. „Nahát akkor... aki akar, menjen!”

— Próbálj az öntudatra apellálni!

— Próbáltam. Csak te ne próbálj most, mikor a lemondásomról van szó!

— Ahogy gondoltod. De annyit azért engedj meg: te sose állhatsz be ebbe a kórusba. És belefáradnod se szabad soha semmibe? Ott van még az ötven-hatvan ember, azok se ráradnak el...

— Munkaverseny? Ugyan, hol él maga?

— Itt, ahol mind a ketten dolgozunk.

— Nézzé, ez egy öreg lemez. Váltak százalékok, munkahősök, hatalmas táblák és fényképek, de akkor se ment jobban a munka. Sőt, mint kiderült, még így se. Akkor meg minek?

— Először is azért, mert eddig minden munkaversenynek megvolt a maga nagy erkölcsi és gazdasági haszna. Másodszor meg azért, mert az emberek minden ilyen versenyben nőttek emberségben és öntudatban néhány millimétert.

— Aztán volt, aki kerékpárt vagy dunnahuzatot kapott, esetleg ingye-

nes beutalt, hogy kipihenje, amit a brigádja fáradozott az elsőségéért.

— Maga el akar temetni egy embert, mert szelős az arca?

— Ott a sportpálya, ott kell versenyezni! Különben is: mi jut nekem azért, hogy szemmel tartom a másik munkáját és igyekszem többet meg jobban csinálni?

— Lehet, hogy egy nappal magasabb részesedés.

— S esetleg kiteszik a fényképet a falújságra.

— Igen. Hogy lássák, többet tesz a gyárért az átlagnál. De az is lehet, hogy csak krétával írjuk ki a nevét... Ez magának tényleg nem jelent semmit?

— Hát... Nem azt mondom... Jobb, ha a munkájáról emlegetik az embert... Sőt: az a jó. No, de végzem én így is becsületesen... Soha semmi panasz nem volt arra.

— Ugy gondolja, hogy mindenki ugyanúgy dolgozik?

— Á, dehog. Hiszen látom én... Egy forduló, egy cigareta, egy forduló, tízóra... Ilyen is van...

— És ha a versenynek nagyobb becsülete lenne, ezek akkor is...?

— Pensez, persze... Akkor hamarabb rájuk mordulna az ember, hogy „hé, mi les?” S talán bennük is jobban föltápáskodna a munkásbecsület. Szóval, ha olyan lenne a közhangulat...

— No ugye? Nemcsak a legjobbakról van szó. Nem ezer százalékok kellene, hanem biztos százalékok.

— Érttem én, értem, de az akkor mégis úgy illenék, hogy több legyen a borítékban is, mert ugye az ember mégiscsak a piacról él...

— Ilyen értelemben már inkább igaz. Amit oda tesz, azért kap...

— Olvastam ezeket a párbeszéde-

Az 1965. évi népgazdasági terv

(Folytatás az 1. oldalról.)

az öntözött terület, a gépalaktrész-ellátás mintegy 40 százalékkal javul.

Továbbra is szükséges, hogy mindenütt kellő gondot fordítsanak a háztáji gazdaságok termelési lehetőségeinek kihasználására, termelésük jó feltételeinek biztosítására.

A mezőgazdasági termékek felvásárlását a terv 5—6 százalékos növekedéssel irányozza elő. Nagyon fontos, hogy fordítani arra, hogy minden árut, amit a mezőgazdaság megtermel, a felvásárló szervek eljuttassanak a fogyasztókhoz. A mezőgazdaságban megtermelt áruk átvételénél, szállításánál és tárolásánál jelentkező veszteségeket csökkenteni kell.

Közlekedés

A szükségletek figyelembevételével a terv a közlekedés áruszállítási teljesítményének több mint 6 százalékos, a személyszállítás mintegy 3 százalékos növekedésével számol. A feladatok ellátásához 17 fővonal villamosmozdonyt és 32 fővonal dízel-mozdonyt, 3 ezer tehervagont, 500 tartály- és kavicsszállító kocsit, valamint 250 személygépkocsit, 530 autóbust, mintegy 3000 tehervépkocsit kap a közlekedés. Jelentősen nő a magán személygépkocsik száma is.

Idegenforgalom

A terv az idegenforgalom jelentős növekedését veszi számba és anyagi eszközöket biztosít ennek lebonyolításához. Előirányozza a sífoki szállodasor befejezését, a látványos szálloda felépítését és Budapesten, illetve a Balaton mellett egy-egy új szálloda építésének megkezdését. A camping-férfőhelyek száma körülbelül 50 000-rel gyarapodik.

Beruházás

A beruházási terv a korábbiaknál jobban koncentrálja az anyagi eszközöket a központi célok megvalósítására, — mindenekelőtt az 1965-ben befejezendő beruházásokra. A 45 milliárd forint beruhá-

zási előirányzat biztosítja az üzembe helyezendő beruházások befejezéséhez és a folyamatban lévő beruházások folytatásához szükséges anyagi- és pénzügyi fedezetet, ugyanakkor az elmúlt évinél kevesebb beruházás megkezdését irányozza elő.

A terv szerint 1965. végére a folyamatban lévő értékhatár feletti beruházások száma körülbelül egyharmaddal csökken. A kialakítandó jobb koncentráció segíti a beruházások kivitelezésének gyorsítását. A terv többek között a következő jelentősebb objektumok befejezését írja elő: Almásfüzitő Timföldgyár második üzemegysége, Szegedi Gumi-gyár, Magyar Viscosa új danulomselyem üzemegysége, Budapesti Házépítő Kombi-nát, Békéscsabai Konzervgyár. Az új induló beruházások közül a jelentősebbek: a Gyöngyösi Hőerőmű, a Péti Nitrogénművek bővítése, az ecséi külfejtés, a Székesfehérvári Alumíniumhenger-mű.

Az 1965. évi építési feladatot lényegében a 1964-ben elért színvonalon irányozza elő a terv. Ez lehetőséget ad az építőipari munkaerőhiány megszüntetésére, a munka szervezőképességének, a munkafegyelmének és a munka termelékenységének javítására, a kivitelezési idők lényeges csökkentésére.

Külkereskedelem

A külkereskedelmi forgalom a terv szerint 1965-ben körülbelül 7 százalékkal haladja meg az évit. Tovább bővül a kereskedelem mind a szocialista, mind a nem szocialista országokkal. A terv szerint az export mintegy 10 százalékkal haladja meg az 1964. évi. Ez a feladat jelentős erőfeszítéseket követel a termelő vállalatok részéről a minőség javítása, korszerűség fokozása, általában a versenyképesség feltételeinek megteremtése tekintetében. Ezeket kívül biz-

tosítani kell a szállítási határidők betartását, s növelni kell a külkereskedelmi munka rugalmasságát.

Eletszínvonal, szociális-kulturális ellátás

1965-ben a terv célkitűzése, hogy az életszínvonalban elért szintet stabilizáljuk. A reáljövedelmek így is elérik, sőt kissé meghaladják azt a színvonalat, amely az ötéves terv eredetileg előirányzott 1965-re.

A lakosság fogyasztási alapja 1965-ben az előirányzat szerint mintegy 2,0—2,5 százalékkal meghaladja az 1964. évi. A reáljövedelmek az ez évihez képest kismértékben emelkednek. A jövődelmek alakulásával összhangban 1965-ben a kiskereskedelmi áruforgalom mintegy 3,0—3,5 százalékkal bővül.

A termelő- és kereskedelmi szervezetek fokozott gondot kell fordítaniuk arra, hogy a fogyasztási cikkek közül megfelelőleg legyen a választék, tovább javuljon a minőség.

1965-ben tovább javul a szociális-kulturális ellátás. Csaknem 4300 hellyel nő a bölcsődék és az óvodák befogadóképessége. Növekszik a középiskolai tanulók, az egyetemi- és főiskolai hallgatók száma. A terv 760 általános- és középiskolai tanterem befejezésével számol, ezen kívül mintegy 380 tanterem építésének megkezdését irányozza elő. Több mint 2300 gyógyintézet, illetve szociális intézet ágy létesül.

Állami kivitelezésben mintegy 18 000 lakás építése fejeződik be. A terv lehetővé teszi továbbá, hogy mintegy 30—35 ezer lakást magán-erőből, nagyrészt állami támogatással építsenek. Az állami lakóházak felújítására és tatarozására 1,4 milliárd forint jut.

Bővül az út-, csatorna-, víz-, gáz- és távfűtőhálózat is.

A Minisztertanács megállapította, hogy a jelenlegi helyzetben a népgazdaság minden területén a gazdasági munka hatékonyságának növelése az elsőrendű feladat.

A terv sikeres végrehajtásának egyik alapvető feltétele a munkafegyelmek javítása, a munka termelékenységének növelése, a szigorú tervszerű létszám- és bér-gazdálkodás. Ki kell dolgozni mindazokat a műszaki és szervezési intézkedéseket, amelyek biztosítják a termelékenység gyorsabb növekedését, a költségcsökkentést, a termékek korszerűségének és minőségének javítását.

A népgazdaság minden területén, az államháztartásban és a vállalati gazdálkodásban egyaránt messzemenő takarékoskásra kell törekedni.

A Minisztertanács felkéri a társadalmi szervezeteket: ismeressék a dolgozókkal a terv célkitűzéseit, hassanak oda, hogy a szocialista munkaverseny előmozdítsa a terv megvalósítását.

A Minisztertanács felhívja a dolgozókat: pontos és fegyelmezett, odaadó és jó munkával segítsék elő, hogy a terv eredményes megvalósítása nyomán tovább erősödjék országunk gazdasága, növekedjék a nép jóléte. (MTI)

SZ. SIMON ISTVÁN